Leder

Dette nummer af Paideia er sammensat af fire videnskabelige artikler med forskellige forskningsspørgsmål, formål og fokus gennemført i dagtilbud og skoler. Alle formidler relevant forskning, metodiske og teoretiske perspektiver rettet mod lærere, pædagoger, forskere, uddannelsesansvarlige, beslutningstagere og studerende. Paideias målsætning er at bidrage til at sprede og gøre viden og forskning, der har betydning for praksis, tilgængeligt for praksis. Derfor håber vi, at dette nummer vil blive læst og få betydning for praksis.

Dette nummers første artikel tager udgangspunkt i, at det ikke længere er et spørgsmål om, hvorvidt børn i sorg skal støttes, men hvordan børn i sorg skal støttes i dagtilbud og skoler. Dette vigtige emne tages op under titlen Fra papir til praksis i dagtilbud og skoler: Når sorgberedskaber får liv – eller går i stå af Martin Lytje og Atle Dyregrov. Der findes i dag sorghandleplaner i dagtilbud og skoler, men hvis planerne bliver lagt væk uden vedligeholdelse, mister de gradvist betydning. Forskerne har undersøgt, hvordan institutioner faktisk omsætter planer til handling, og fundet, at det i høj grad afhænger af kultur, ledelse og fælles mod til at tale om sorg. Artiklen udpeger områder for et bæredygtigt sorgberedskab.

Anden artikel er af Helene Elvstrand, Lina Lago og Kristina Hellberg med titlen Skolpersonalens dilemman under pandemin: att stödja elever i behov av särskilt stöd i en förändrad skolsituation. Artiklen handler om dilemmaer i arbejdet med elever med særlige behov for støtte under covid-19-pandemien. I Sverige valgte man at holde grundskolen åben gennem hele pandemien, hvilket førte til øget stress og betydeligt højere arbejdsbelastning end normalt. Selvom vi har lagt den intense periode omkring pandemien bag os, er artiklen aktuel. Gennem dilemmaperspektivet synliggør forfatterne, hvordan pandemien som udfordring forstærkede allerede eksisterende vanskeligheder i skolens praksis. Dermed er krisesituationer som covid-19 ikke blot et nyt dilemma, men synliggør nogle af de dilemmaer, der eksisterer i forvejen og kan anvendes i opbygningen af mere modstandsdygtige strukturer.

Undersøgelse og udvikling af børns legebetingelser gennem faglig ledelse i daginstitutionerne er emnet for dette nummers tredje artikel af Line Skov Hansen og Charlotte Ringsmose. Faglig ledelse af børns legebetingelser i daginstitutionerne tager fat i det paradoks, at der på trods af intentioner om at sætte legen i fokus er betydelig variation i børnenes betingelser for at lege. Forskningen viser, hvordan udviklingen af en evalueringskultur, brug af data og pædagogisk analyse danner grundlaget for at undersøge og udvikle de aktuelle legebetingelser i daginstitutionen. Fokus er på den faglige ledelses opgave i at identificere og prioritere områder, hvor der

er behov for forbedringer, men også i at rammesætte, organisere og følge op på det pædagogiske arbejde, så det får betydning for børns legemuligheder i praksis.

Den fjerde artikel af Bjørn-Arild Laland Fuglesten Hvordan forstår barnehageeierrepresentanten sin rolle i utviklingen av barnehagen som lærende organisasjon? er rettet mod et område af barnehagens ledelse og styring, der i mindre grad er belyst. I interviewene beskriver barnehageeierne, at de påtager sig en aktiv rolle i udviklingen af daginstitutionen som lærende organisation. Gennem fem semistrukturerede interviews identificeres deres aktive rolle, syn på ændringer, udvikling, tidsressourcer og ledelse.

Vi ønsker god og udbytterig læsning.

Marita Cronqvist, Anita Eriksson, Ole Hansen, Mette Marit Forsmo Jenssen, Knut Olav Nordseth og Charlotte Ringsmose